

Costums desapareguts relacionats amb balls

Granollers

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Alçada: 144

Coordenades:

Latitud: 41.60806
Longitud: 2.28727
UTM Est (X): 440612
UTM Nord (Y): 4606506

Classificació

Número de fitxa 08096 - 333
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Costumari
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVIII-XX
Autoria de l'element: Desconeguda
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Tradicions en desús.
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Sense ús
Titularitat Pública
Fitxes associades:
[Cançoner](#)
[Ball de gitanes](#)
Autoria de la fitxa ARQUEOCIÈNCIA - J. M. Huélamo
Data de registre de la fitxa: dt., 01/01/2002 - 01:00

Descripció

Selecció d'alguns dels antics costums més singulars de Granollers, avui ja desapareguts, que estan relacionats amb els balls i amb ballar:

BALL DE SERRALLONGA (referenciat en la fitxa "Cançoner"). Ball antic que se sap, per premsa local, que el 1905 feia 43 anys que no es representava i que aquell any es va tornar a fer (informació oral de Paco Cruz). La descripció que en fa Amador Garrell (GARRELL, 1960) és aquesta: "era una comparsa que en direm molt primitiva, la qual actuava el diumenge per places i carrers. Els personatges -que anaven tan mal girbats com us pugui semblar-, representaven -o pretenien representar- una pantomima parlada, que començava així: - "Serrallonga, Déu vos guard". - "Qui sou vós, que no us conec?...". Una altra versió va ser recollida per Marià Aguiló: "Dia deset de setembre / ja nos varen agarrar / á la presó quens portaren / Perpinya sen diu de nom..." (MASSOT, 1993: Sèrie A-[15]-XIV).

BALL DELS VELLS. El dimarts de carnestoltes s'aplegaven diverses colles i feien una ballada conjunta. A vegades havien figurat un passatge còmic abans de començar el ball. Sortien els vells de totes les colles i feien una ballada ells sols. Figuraven anar pesats i es bellugaven amb aparent dificultat; moltes de les velles simulaven que els agafaven basques i mareigs. La gresca durava fins que sortien els diablots i a fuetades netejaven la plaça de vells. Aleshores sortien totes les parelles de nuvis i feien una ballada de gran lluïment, en la qual posaven a prova les seves habilitats en la dansa per tal de contrastar el ball dels vells (AMADES, 1985, II: 127).

EL BALL DELS BRUTS era una paròdia del de les donzelles. Els fadrins sortien vestits amb robes dolentes i ben brutes i la cara emmascarada. Anaven per tots els carrers de la població, esperant i ataüllant les dones que s'atrevien a sortir de casa. Així que en veien una, l'agafaven; les feien seguir, i les duien fins a la plaça, on les obligaven a ballar. Abans però els emmascaraven ben bé la cara fins a deixar-la completament negra, com la duien ells. (AMADES, 1985, II: 243).

BALL DE L'ESPOLSADA. Al barri del Lledoner, que pel setembre celebra la Festa Major, tradicionalment es ballava l'Espolsada, típica dansa de Corró (BAULIES, 1965). Els balladors executaven un pas o punteig conegut amb el nom d'espolsa.

BALL RODÓ. Era un ballet popular cantat, la lletra del qual deia: "Ball rodó Margarideta, ball rodó Margaridó". Es pot trobar en un disc de danses del sac.

Bibliografia

AMADES, J. (1985). *Costumari Català*. El curs de l'any. Barcelona. Edit. Salvat.

BAULIES I CORTAL, Jordi (1965). *Granollers*. Barcelona, Biblioteca Selecta, volum. 372.

CRUZ I CORRAL, Francesc (1993). *La Festa Major. Granollers, 1857 - 1993*. Col. Coneguem Granollers, Núm. 7, Granollers: Ajuntament de Granollers.

GARRELL I ALSINA, Amador (1960). *Granollers, vila oberta*, Granollers, Gràfiques Garrell.

MASSOT MUNTANER, Josep (1993). "La recuperació de l'arxiu de l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya", a *Revista d'Etnologia de Catalunya*, nº 2, Febrer 1993, Barcelona, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana, pp. 132-133.

